

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
25. APR.
1996

Letnik 51
Štev. 17 (2856)

Cena 10 sil.

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA

vabi na

občni zbor

v soboto, 27. aprila 1996,
ob 16.30 v k & k centru v Šentjanžu

Po občnem zboru
gledališka predstava »Maček v žaklju«

Schüssel v Ljubljani tudi konkretno o manjšini

Zadovoljna z razvojem meddržavnih odnosov: avstrijski in slovenski zunanji minister, dr. Wolfgang Schüssel in Zoran Thaler

Kako zainteresirana je Avstrija za plodno in prijateljsko sodelovanje s Slovenijo, potrjuje ena prvih poti v tujino avstrijskega podkanclerja in zunanjega ministra Wolfganga Schüssla. Ta je pretekli petek uradno in delovno obiskal Ljubljano, poleg razgovorov s slovenskim zunanjim ministrom Zoranom Thalerjem pa je opravil še vrsto srečanj z najvišjimi predstavniki slovenskih oblasti. Sprejeli so ga ljubljanski župan Dimitrij Rupel, premier Janez Drnovšek, predsednik Milan Kučan, ljubljanski nadškof in metropolit Alojzij Šuštar, srečal pa se je tudi s slovenskim strankarskim kolegom Lojzeto Peterletom.

Velikih rezultatov enodnevnega obiska ni prinesel, je pa po besedah obeh ministrov dobra osnova za še bolj poglobljeno sodelovanje med obema državama. Ministra sta podpisala sporazum o

medsebojnem obveščanju na področju radiacije, kar predvsem Avstrija smatra za zelo pomembno zaradi bližine jedrske elektrarne v Krškem. Nadaljnje teme razgovora so bile slovensko približevanje Evropi in podpis pridružitvenega sporazuma z EU, pri čemer Avstrija Slovenijo močno podpira, poglobljeno gospodarsko sodelovanje – luka Koper je za Avstrijo najpomembnejši pomorski izstop –, investicije v slovensko gospodarstvo, pri čemer je Avstrija s približno 700 vložki v skupni vrednosti preko dve milijardi šilingov v samem vrhu evropskih držav, izravnava zunanjetrgovinske bilance – Slovenija je na tem področju sila pomembna partnerica, saj je njen uvoz iz Avstrije večji kot npr. ruski ali japonski, slovenski izvoz v Avstrijo pa se je v letošnjem letu povečal za 40 odstotkov.

Ministra sta tudi načelno in kon-

kretno razpravljala o položaju slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Na vprašanje o tej temi je Schüssel dejal, da Avstrija urejenemu položaju svojih manjšin pripisuje velik pomen, da so za državo obogatitev. Prav zaradi tega sta oba zunanja ministra pred srečanjem sprejela predstavnike koroških Slovencev (pri Schüsslu so bili predstavniki NSKS – op. pis.). Pohvalil se je z ugodnim razvojem položaja Slovencev na Koroškem in pri tem omenil večjo materialno podporo za razvoj kulture, deset zasebnih in javnih otroških vrtcev na Koroškem, velik finančni vložek pri razširitvi in posodobitvi poslopja slovenske gimnazije in dvojezične trgovske akademije, urejen položaj na področju osnovnega šolstva in 50-letnico slovenskega radia pri ORF. Ob tem je nadalje dejal, da je med obema državama o položaju manjšin in njihove zaščite visoka stopnja soglasnosti.

O vsebini pogovora o slovenski narodni skupnosti na Koroškem je podrobneje spregovoril slovenski zunanji minister Thaler. Dejal je, da sta se konkretno pogovarjala o medijski pokritosti, o vprašanju zastopanosti manjšine v avstrijskih predstavniških telesih, o predšolski vzgoji ter o topografiji. Konkretno rezultate na tem področju pa naj bi prinesel nadaljnji dialog.

K vprašanju nemško govorečih na Štajerskem v Sloveniji (taka oznaka je po mnenju ministra Schüssla edino pravilna) pa je avstrijska želja, da bi jim Slovenija omogočila razvijanje jezika in kulture. Več o tej temi ministra nista izjavila. **Jože Rovšek**

VOLITVE V ITALIJI

Ustavljena desnica

Na volitvah pretekli konec tedna je dokaj presenetljivo zmagala levsredinska koalicija sedmih strank »Oljka«. Premagala je Berlusconijevo »Naprej Italija« in neofašistično Finijevo Združenje za Italijo. Tudi Bossijeva »Severna liga« je utrpela poraz. Za rimski senat je bilo na »Oljkinih« listah izvoljenih 157 senatorjev, kar ji zadostuje za sestavo samostojne vlade. V spodnjem domu – poslanski zbornici – je zasedla 284 sedežev, sklenjeno pa je zavezništvo s SKP (Stranka komunistične prenovitve). Vodja volilne koalicije Romano Prodi je že najavil, da bo sprejel mandat za sestavo nove vlade.

Za podporo »Oljke« so se zavzele tudi skoraj vse organizacije slovenske narodne skupnosti v Italiji, vključno s Stranko slovenske skupnosti. Slovenska kulturno gospodarska zveza je v pozivu zapisala: »Volitve lahko predstavljajo mejno točko v življenju italijanske države z realno možnostjo za uveljavitev demokratičnih sil leve sredine« in slovenske volilce pozvala naj jo množično podprejo.

Na listi »Oljke« je bil v goriškem okrožju s prepričljivo večino izvoljen slovenski kandidat prof. Darko Bratina s 44,5 odstotka glasov, v slovenskih občinah pa s preko 70 odstotki, na Tržaškem pa dr. Camerini, demokrat in velik zagovornik pravic slovenske narodne skupnosti. **J. R.**

Poleg Kvarteta bratov Smrtnik so ob odprtju kulturnega tedna koroških Slovencev v Gmündu odlično nastopili Šentjanški tamburaši

Dober dan, Slovenci v Gmündu

Vponedeljek se je v zgornjekoroškem mestecu Gmündu pričel 4. kulturni teden koroških Slovencev. V starem gradu se je zbralo veliko obiskovalcev, med njimi pa številni politični in kulturni predstavniki Koroške in tudi Slovenije. Direktor deželnega urada ddr. Anderwald je pozdravil deželnega glavarja dr. Zernatta, državnozbornskega poslanca mag. Poscha (SPÖ), deželnozbornskega poslanca Galloja (F), gmünškega župana Hansa Werginza, župane sosednjih občin, od predstavnikov R Slovenije pa po-

slanika z Dunaja Pristovška in generalnega konzula inž. Jeraja, poleg tega pa skoraj vse vidne predstavnike narodnopolitičnih in kulturnih organizacij koroških Slovencev na čelu z dr. Sturmom in Ivanom Olipom, še posebej pa lanskoletnega govornika na slavnosti ob plebiscitu dr. Valentina Inzka.

Dobrodošlico nastopajočim kulturnim skupinam je izrekel župan Werginz. Kulturni teden je imenoval za enega od viškov v letošnjem praznovanju 650-letnice Gmündu. Udeležence sta pozdravila tudi poslanca

Posch in Gallo, teden pa je s slavnostnim govorom odprl deželni glavar Zernatto. Poudaril je pomen predstavitve za zблиževanje in medsebojno spoznavanje obeh narodnih skupnosti na Koroškem in jo vpletel v proces evropske integracije.

V kvalitetnem kulturnem programu so nastopili Šentjanški tamburaši in Kvartet bratov Smrtnik, iz Gündu pa otroški zbor glavne glasbene šole.

Bogat program kulturnega tedna teče ves teden, z zborovskim večerom pa se bo zaključil v petek zvečer. Več prihodnjic. **J. R.**

Oj, tan stoji na lipa

Ziljski žegen, štehvanje in prvi rej

Poje
Zbor
„Rož“
Šentjakob

Lajko Milisavljevič
Zborovodja

Pleše AFS „France Marolt“ Ljubljana

Sobota, 27. 4. 96, 20.00

Nedelja, 28. 4. 96, 14.30

Farna dvorana • Šentjakob

PRIREDELJI: SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „ROŽ“

Misliti z lastno glavo je lahko hud prekršek in kar precej tvegana zadeva. Dokazov za to ni treba nujno iskati v zgodovini, kajti za dandanašnji jih nazorno posredujejo EL in Politično upravna akademija (PUAK). Na izrednem občnem zboru v petek, 19. aprila, je bil prav zaradi zgoraj omenjenega »prekrška« odvoljen predsednik Peter Waldhauser, ker pač ni bil »idejnopolično neoporečen«, tako dikcija iz časov diktatur.

Izredni občni zbor je namreč z argumentom, da se predsednik »vse bolj oddaljuje od politike Enotne liste in tudi Narodnega sveta«, pismo zahtevalo petnajst članov PUAK.

Kdor pa je menil, da bo odstavitelj predsednika že sama po sebi vzrok za razpravo malo večje peščice navzočih, se je motil. Kot da ne bi bilo nič, pa čeprav bivšega predsednika ni bilo na občni zbor in je s tem odpadlo njegovo poročilo, je vodja zbora Marjan Pipp hotel preiti na druge točke dnevnega reda. In prešel bi, če se ne bi oglašila podpredsednik NSKS Vladimir Smrtnik ter Micka Miškulin in tako zmešala eelovskim hardlajnarnjem štreto zamolčevanja. Smrtnik je naglašal pomen pluralizma in odprtosti »naših struktur« ter svaril pred tem, da je nekdo krajši za glavo že zato, ker z njo misli, Micka pa je eelovskim smetancem brez ovinkarjenja zabrusila v obraz, da je vsakdo

IZREDNI OBČNI ZBOR PUAK

Nevarnost luksuza samostojne glave

»weg vom Fenster«, kdor ni njihovega mnenja.

Zagovor predstavnikov trde linije in izrednega občnega zbora je bil vsebinsko identičen: PUAK mora plesati tako, kakor žvižgata EL in NSKS. No, v prvi vrsti EL, kajti NSKS se je pri Petru Waldhauserju pismo distanciral od eelovske gonje proti njemu. Po mnenju Rudija Vouka (tudi podpredsednik NSKS) je neobhodno potrebno, da »ima PUAK trdno vez z deželno EL«. In to je Waldhauser prekinil, ko je izstopil iz Enotne liste, pa čeprav je slovenski občinski odbornik v Borovljah. Predsednik EL Andrej Wakounig je dejal, da ga je pretreslo, ko je spoznal, da med predsednikom in nameščenci PUAK »kemija ni bila v redu«, kar seveda ni zagotavljalo plodovitega sodelovanja. Tudi Waldhauserjeva zahteva po dislociranju PUAK da je bila »popolnoma neupravičena« in bi povzročila samo dodatne stroške, pa čeprav PUAK že danes za svoj prostor (dvo-posteljna spalnica bivšega dekliškega internata) plača letno 154 tisoč šilingov. Wakounig je nadalje vedel vedeti za očeta dislokacijskega predloga, ni pa ga navedel in od »novega predsednika«, to je Sonje Sturm, pričakuje in zahte-

va »bolj intenzivno in odprto sodelovanje« kot doslej, da »ne bo šušmarjenja«. Kajti on da »se ni nikoli vmešaval v delo PUAK«.

Seveda pa veljaki EL niso rekli, zakaj je svojčas Peter Waldhauser izstopil iz EL: namreč zaradi njihovega samovoljnega in nedemokratskega ravnanja pri paktiranju z Liberalnim forumom.

V tem stilu odprte demokratične diskusije, ko so si odborniki drug drugemu izrekli globoke zahvale za opravljeno delo in čudovite seminarje, pa čeprav so bili nekateri tudi slabo obiskani, je potekal izredni občni zbor.

Sklenjeno je bilo trdno sodelovanje med PUAK in EL pri pripravah za kmečkozbovske in občinske volitve, pojavila se je zahteva po dodatni moči v pisarni (za pomoč občinskim odbornikom) in naglašena je bila potreba po neprestanem izobraževanju občinskih odbornikov.

Volitve novega odbora so potekale brez zapletov: predsednica PUAK je Sonja Sturm, podpredsednik Miha Zablatnik, tajnica Milka Hudobnik, namestnica Zalka Kuchling, blagajničarka pa Ana Marija Debevec, v odboru pa sta še Sabina Sandrisser in Danijel Mešnik.

Franc Wakounig

Proti neokusnemu inseratu FPÖ

Pod geslom »Kärnten zuerst« (Najprej Koroška) so koroški svobodnjaki v časopisu Kleine Zeitung prejšnjo nedeljo objavili propagandni članek, ki je v celoti naperjen proti koroškim Slovincem in sožitju. Podpisniki tega neokusnega inserata, ki je izval vrsto protestov, so Karl Heinz Grasser, Jörg Haider in Martin Strutz.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij in sosveta Marjan Sturm je začuden nad vsebino, ker je v bistvu naperjena proti dialogu, ki je zadnje čase med obema narodoma v deželi vendarle dosegel določeno kakovostno stopnjo.

Glasnica Zelenih in državnoborska poslanka Terezija

Stoisić je inserat imenovala »hujskanje najostudnejše vrste in napad na solidarno sožitje slovensko in nemško govorečih Korošcev. FPÖ da se v inseratu poslužuje najbolj nizkotelemike in skuša z vsemi sredstvi sprožiti razkol med prebivalstvom. S takimi napadi na račun šibkih skupin in manjšin da skuša Haider očitno za vsako ceno iztržiti največ, ko gre za oblast in glasove. Stoisićeva je ponovno zahtevala uresničitev večjezičnih in medkulturnih konceptov ter odprto sodobno in skupno delovanje sosedov, kajti z zavrtim konceptom enojezičnosti bo Koroška v skupni Evropi ostala na repu razvoja.

V Globasnici župan iz EL?

Pri prihodnjih občinskih volitvah marca 1997 si deželno vodstvo Enotne liste pričakuje prirastek glasov in v nekaterih občinah, med drugim v Globasnici, tudi županska mesta. To je v izjavi za tisk in tudi na občnem zboru PUAK naglasil tajnik Bernard Sadovnik. Povsod tam, kjer je bila doslej samostojno zastopana, bo EL kandidirala samostojno in brez koalicijskih zvez. Drugačna pa je

linija za tiste »dodatne dvojezične občine«, kjer je kandidatura EL šele načrtovana, ni pa še sklenjena na občinski ravni. V teh občinah naj bi bile mogoče in so tudi zaželene koalicije in skupne kandidature z drugimi listami. To je očitno shemantična formula za odstopanje od samostojnosti in utemeljitev za sodelovanje z Liberalnim forumom. Tudi na občinski ravni.

DOM PROSVETE V TINJAH

»Bi morali Slovenci sprejeti kulturno avtonomijo?«

Vokviru prireditev o zgodovini koroških Slovencev je pretekli teden univ. prof. dr. Andrej Moritsch predaval o kulturni avtonomiji za koroške Slovence (1925-1930).

Po končani I. svetovni vojni in razpadu Avstro-Ogrske je cela vrsta manjšin ostala zunaj meja držav matičnih narodov, tako tudi koroški Slovenci. Izid plebiscita z dne 10. oktobra 1920 je mejo med Avstrijo in tedanjo državo SHS potrdil. Nanovo nastale nacionalne države pa so v manjšinah videle neko tuje »ljudsko telo«, katerega je treba hitro in učinkovito asimilirati, kar je na Koroškem tudi uspelo (pri ljuskem štetju 1. 1910 je še vsak peti znal slovensko, 1. 1991 pa je to vpisal samo še vsak štirideseti!).

Evropske manjšine so po vojni navezale medsebojne stike in organizirale manjšinske kongrese, na katerih so odločno od novih nacionalnih državah zahtevale manjšinske pravice. Gonilne organizacijske sile pa so bile prav nemške manjšine. Njihovi politični predstavniki so na teh kongresih zahtevali kulturno avtonomijo (samoupravo) kot osnovo za ohranitev njihove identitete in obstoja.

Predlog socialdemokratov

Predstavnik opozicijske socialdemokratske stranke dr. Matthias Zeinitzer je z argumentom »da se reševanje koroškega manjšinskega vprašanja ne sme prepustiti določenim krogom v deželi (mišljena sta bila KHB – koroška domovinska zveza – in nemškonacionalni tisk)« po zgledu baltskega modela predložil predlog za reševanje šolskega in kulturnega vprašanja Slovencev na Koroškem. Na seji deželnega zbora 10. novembra 1925 so izvolili komisijo za pritožbe (9 članov) in šolsko komisijo (5 članov). V obeh komisijah pa je imela politična stranka koroških Slovencev po enega zasopnika. Poznejših pogajanj o kulturni avtonomiji sta se udeležila dr. Franc Petek in Janez Starc.

Šolsko vprašanje

Šolska komisija je pričela z delom 4. decembra 1925 pod predsedstvom tedanjega deželnega glavarja Vinzenza Schumyja. Skupno je bilo sedem zasedanj. Predstavnik koroških Slovencev dr. Franc Petek, ki je do konca sodeloval pri pogajanjih o kulturni avtonomiji, se je osredotočil na šolsko vprašanje, ki je bilo po

njegovem prepričanju eksistenčnega pomena. Ostro je kritiziral utrakvistično šolo iz leta 1869 in zahteval nastavitve tistih slovenskih učiteljev, ki so mora-

Dr. Andrej Moritsch

li zapustiti Koroško. Temu pa je odločno nasprotoval Michael Feinig, kot zastopnik Landbunda, z argumentom, da so »Koroški zvesti Slovinci s tedanjim šolstvom zadovoljni«. Polarizacija v šolskem vprašanju že od vsega začetka ni obetala upanja za uspešen zaključek pogajanj o kulturni samoupravi za koroške Slovence.

Narodni kataster

Dr. M. Zeinitzer je povsem pravilno spoznal problem za re-

alizacijo kulturne samouprave v cepitvi Slovencev v dva tabora: v nacionalni (narodno zavedni) in domovini zvesti (tako imenovane vindišarji). Petek je odločno odklanjal narodni katastrof z argumentom, da bi v tedanjih pogojih Slovence samo diskreditiral. Zagovarjal pa je pobudo za kulturno avtonomijo, vendar ne »od danes na jutri, poprej je treba ustvariti pogoje... potrebujemo čas...«

Nemškonacionalni odpor

Že spomladi 1. 1926 sta nemškonacionalni stranki (Velenemška stranka in Landbund) sprožili časopisno gonjo v dvojezičnem časopisu »Koroška domovina«, ki ga je izdajala Koroška domovinska zveza (KHB) proti pogajanjem o kulturni avtonomiji. Višek pa je bil protestni shod Landbunda 10. oktobra 1927 v Velikovcu pod geslom »da zakon predvideva pravice za izdajalce domovine, ne pa za domovini zveste...«. Zahtevali so spremembo načrtovanega zakona v smeri večje vplivnosti deželne vlade na kulturno avtonomijo. Koroški Slovenci pa so zahtevali pravico do vsakršnih javnih šol v okviru veljavnih šolskih zakonov in prevzem

utrakvističnih šol v upravo slovenske skupnosti. Ta zahteva je pri vseh članih šolske komisije naletela na zavrnitev.

Konec pogajanj

Predstavnik nemških strank so sledili strategiji ukinitve pogajanj in javno hujskali proti avtonomiji. V javnem komunikativu dne 17. maja 1929 so dr. Petku, ki je še vedno vztrajal na stališču o utrakvističnih šolah, pripisali krivdo za neuspeh pogajanj. Slovenci pa so krivdo zvalili na večino, ki ni bila iskreno pripravljena za reševanje šolskega vprašanja v prid koroških Slovencev. Na intervencijo Otto Junghanna, upokojenega nemškega vladnega prezidenta in predsednika manjšinske komisije Nemške narodne lige in drugih znanih manjšinskih predstavnikov se je 13. septembra 1929 šolski odbor še enkrat sestel. Na zadnji seji dne 12. junija 1930, debata je bila zelo ostra, so dr. Petku ponovno očitali polomijo ob kulturni avtonomiji. Socialdemokrat Pomaroli je predlagal nadaljevanje pogajanj, Velenemec Angerer in Slovenec Petek pa sta bila proti. Tako so pogajanja za kulturno samoupravo dokončno propadla.

m. š.

SOS – ROŽ – PROTI HITRI ŽELEZNICI

»... Sicer bojo ljudje zapustili dolino«

Mag. Peter Waldhauser, po poklicu finančni pravnik, kot član civilne družbe pa občinski odbornik VS Borovlje, je glasnik ljudske iniciative »SOS-Rož« proti visokozmogljivostni železnici, ki naj bi peljala skozi Rož in s tem dolino spremenila v srhljiv Disneyland tehnološkega in civilizacijskega odpada. O borbi za zdravo in življenja vredno okolje se je z njim pogovarjal Franc Wakounig

Rož je prvovrsten rekreacijski prostor. Železnica bi zanj pomenila neizogiben konec, kajti že samo dnevna frekvenca 150 tovornih vlakov, ki bi brez postanka drveli skozi pokrajino, da o osebnih ne govorim, bi povzročila neznošen ropot. Še huje pa je, da bi bila dolina presekana in razcefrana in da bi gradnja številnih predorov najhuje ogrožala ogromne rezervoarje pitne vode. Turizma praktično ne bi bilo več, kar še

rešitev za Borovlje velikanska obremenitev.

Le malo ljudi ve, da bi bilo treba v Žrelcu zgraditi velikanski železniški terminal, ki bi vas spremenil v en sam kolo-dvor.

Kakšna je stroškovna podoba načrta?

Po načrtih izvedljivostne študije bi železnica od Dunaja do italijanske meje stala 64 milijard šilingov. Predel od Gradca do Beljaka oz. do državne meje z Italijo bi stal 24,4 milijarde, od tega proga skozi Rož 5,4 milijarde. 1,1 milijarde šilingov bi pogoltnila samo nova povezava med Beljakom in Ledincami oz. Področje z desnim odcepom okoli Baškega jezera. Ta proga je načrtovana kot priključek železnice na tursko železnico, pri čemer bi bili potrebni trije predori, med drugim tudi skozi goro Tabor, ki je eden najpomembnejših rezervoarjev pitne vode v tem kraju. Nadalje bi bili potrebni velikanski nadvozi nad vasi. Končni rok dogradnje je leto 2010.

Alternativa ob jezeru**Kakšen je sestav ljudske iniciative »SOS-Rož«?**

V tej pobudi, ki je doslej zbrala nad 20.000 podpisov proti načrtovani železniški noriji, sodelujejo posamezniki iz vseh občin ne glede na narodno ali idejnopolitično pripadnost. Pobuda je absolutno nadstrankarska, bistriški župan Gradenegger je glasnik rožanskih županov, glasniki pobude pa smo dr. Ottowitz, Koffler in jaz. Pobuda ima okoli 30 aktivistov, največ jih je pri Baškem jezeru, kar pa je tudi razumljivo, kajti to področje bi bilo najbolj tepeno, če bi železnico res gradili.

Iniciativa se od vsega začetka ni osredotočila samo na protestno gibanje, ampak je skušala ponuditi alternative. Med drugim novo progo ob Vrbskem jezeru. Kaj bi bile prednosti te tako imenovane Oismüllerjeve variante?

Glavna izpoved te variante je, da bi vzporedno z avtocesto ob Vrbskem jezeru, in sicer večinom podzemno oz. v galerijah speljali novo železniško progo. S tem bi dosegli bistveno znižanje prometne obremenitve ob jezeru, kajti sedanjo železnico ob Vrbskem jezeru, ki pelje skozi najpomembnejše turistične kraje Koroške in jih s tem bistveno ovira in celo hromi, bi opustili. S tem bi narasla atraktivnost jezera, obenem pa bi se sprostita številna zemljišča, ki jih trenutno zaseda železnica in bi jih nato lahko koristili v turistične namene. Izkupiček prodaje teh zemljišč, približno 1 milijardo šilingov, bi reinvestirali v gradnjo nove proge.

Kdaj bo sprejeta odločitev za gradnjo železnice?

Smo že v odločilni fazi, načrtovanijska faza je bolj ali manj zaključena ...

...a ne za Rož

To drži. In to je že uspeh naše pobude ter protesta Rožanov. V koroškem centralnem prostoru, to je od Celovca do državne meje, mora graditelj železnice, to je Hochleistungsstrecken AG, vse variante trasiranja na novo preiskati oz. določiti. Za Rož je izvedeniška študija zgu-bila vsako veljavo.

V vsakem oziru je ekološko, finančno, tehnično, prometno ter tudi politično, najboljša varianta Oismüllerjev predlog. Ponovno bi namreč rad poudaril, da bi ta varianta tudi ohranila Žrelec, ker tam ne predvideva železniškega terminala in tudi priključitev na tursko železnico bi bila neprimerno bolj blaga in enostavna.

Kako pa se drži koroška politika?

Deželni glavar Zernatto se je v pismu iniciativi »SOS-Rož« jasno postavil za Oismüllerjevo varianto, tudi celovski mestni svetnik Ebner jo podpira, prav tako župani občin ob Vrbskem jezeru. Politiki zvezne ravni in načrtovalnih teles pa doslej še niso za alternativo ob Vrbskem jezeru.

Nosilec železnice, Hochleistungsstrecken AG, je pred dnevi župane snubila za svoj projekt in s tem za rožansko varianto. Je to uspešno?

Že nad 25 let se avstrijski amnesty international (ai) bori za človekove pravice po vsem svetu in se zavzema za številne osebe. Premnogi jo še vedno kličejo na pomoč. Tem ljudem je treba pomagati in poskrbeti, da je javnost o njih obveščena. Te žrtve so pogosto umetnice in umetniki.

S koncerti posebne vrste želi ai na Koroškem opozoriti na kršenje človekovih pravic. Po vsej Koroški bodo zbori priredili dobrodelne koncerte v svojih občinah in tako pomagali preganjanim umetnicam in umetnikom, kajti njihova svoboda ni po vsem svetu samoumevna, pravijo zastopniki ai, skoraj povsod je to vprašanje časa ...

Obstajajo nešteti primeri: v Keniji so zaprli 24 ljudi, ker so prodajali glasbene kasete z do vlade kritičnimi teksti. V Myanmaru je kabaretist Zan Gana obsojen na pet let ječe, ker si je »upal« javno parodirati vojaške oblasti. V Mehiki

Hochleistungsstrecken AG je skušala ustanoviti platformo za velikovski in celovski podeželski okraj z namenom, da bi zastopala interese visokozmogljivostne železnice. Ta poskus se je enostavno izjalovil.

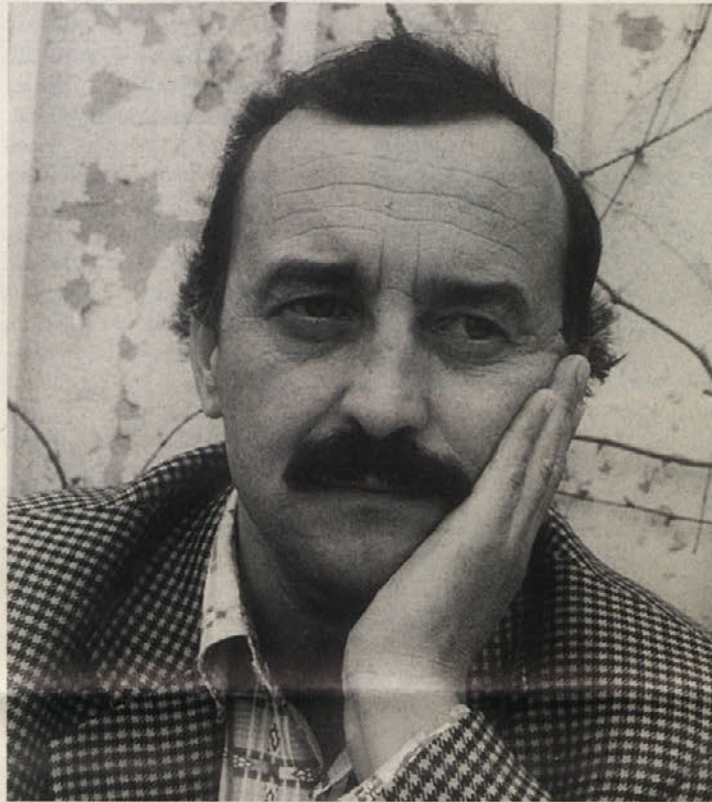
Hochleistungsstrecken AG se zelo ogreva za gradnjo tunelov. Samo od Dunaja do državne meje jih je načrtovanih 38 s skupno dolžino 117 kilometrov. Skozi Rož, začeni s predorom pod Žihpoljami, jih je najmanj okoli deset. To je prava predorska norija.

Mirna Podjuna

Protestna iniciativa se je porodila samo v Rožu. V Podjuni, ki jo bo železnica prečkala, take pobude ni. Ali boste svojo pomoč in izkušnje ponudili tudi drugim krajem?

Žal so v Podjuni zaspali razvoj in upam, da še ni prepozno. Naš namen pa je združiti vse proteste in najti rešitev, ki bi bila znosna za vse. Združiti se hočemo s prizadetimi ob Vrbskem jezeru in v Žrelcu. Pomembno je, da si izborimo rešitev, ki jo bojo ljudje lahko mirne vesti sprejeli. Pa še eno trditev bi rad zavrnil: med visokozmogljivostno železnico (od Dunaja preko Gradiščanske in Štajerske do Koroške pod Golico/Koralom) ter predorom pod Čemernikom/Semmeringom ni prav nobene vzročne ali druge logične povezave. To sta dve povsem različni in samostojni železniški progi. Vse drugačne trditve so zavajanje ljudi.

Hvala za pogovor.

Mag. Peter Waldhauser

Domačijo za železnico

Ljudska iniciativa »SOS Rož« oziroma Vi ste v okviru letošnje Rožanske vigredni imeli vrsto predavanj o visokozmogljivostni železnici. Kakšen je bil odmev?

Zanimanje je bilo zadovoljivo. Opazili pa smo, da je prebivalstvo o železnici še vedno premalo informirano oz. da si ljudje enostavno ne morejo predstavljati dimenzij načrtovane železnice. Poudaril pa bi, da je bila publika zelo kvalitetna, med njo sem videl vrsto pristojnih gradbenih strokovnjakov in komunalnih politikov.

Na splošno velja, da so ljudje dobro seznanjeni s problemi ob visokozmogljivostni železnici, ki zadevajo njihovo neposredno ali bližnjo okolico. To predvsem velja za tiste kraje, kjer naj bi bili po izvedljivostni študiji gradbeni posegi zelo dramatični in bi bilo treba porušiti domove ali deloma celo naselja, kot je to predvideno na predelu Trnj v občini Borovlje in na Rutah pri Podgorjah in pri Baškem jezeru v okolici Ledinc. Prepričan sem, da bi v primeru realizacije železnice ljudje zapustili vasi in celo dolino, ker bi življenjske okoliščine zaradi stalnega ropota postale neznošne.

Kateri so najmočnejši pomisleki proti načrtovani železnici?

posebej velja za okolico Baškega jezera, ki bi bilo z obeh strani zajeto v klešče železniškega tira. To vse bi privedlo do gospodarskega in ekološkega kolapsa in v končni konsekvenci do odselitve prebivalstva. Kaj bi to pomenilo za obstoj slovenske narodne skupnosti, si lahko predstavljamo.

Ekološki kolaps

Obstajajo skupine oz. lobiji v Rožu, ki zagovarjajo gradnjo železnice?

Niso mi znane. Seveda pa so bili ti informacijski večeri primerna priložnost, da smo prebivalstvo seznanili z doslej zamolčanimi načrti. Med drugim naj bi železnica skozi Rož služila tudi za osebne vlake, ki bi jih odtegnili od Vrbskega in Osojskega jezera, in bi se tako dnevno število vlakov skozi Rož dodatno bistveno pomnožilo. Potem je tu načrtovan visoki obvoz nad vasjo na področju Področje. Borovlje bi bile končni kolodvor za hitro železnico (S-Bahn), ki bi mesto puškarjev povezovala s Celovcem. Ker bi dosedanjo železnico v Rožu ukinili, bi v Borovlje dovažali ljudi z busi, odkoder bi se potem vozili na delo v Celovec. Kje točno naj bi stal kolodvor, ne vem, jasno pa je, da bi bila predvidena prometna

AMNESTY INTERNATIONAL POZIVA

Podprimo svobodo umetnosti!

Že nad 25 let se avstrijski amnesty international (ai) bori za človekove pravice po vsem svetu in se zavzema za številne osebe. Premnogi jo še vedno kličejo na pomoč. Tem ljudem je treba pomagati in poskrbeti, da je javnost o njih obveščena. Te žrtve so pogosto umetnice in umetniki.

S koncerti posebne vrste želi ai na Koroškem opozoriti na kršenje človekovih pravic. Po vsej Koroški bodo zbori priredili dobrodelne koncerte v svojih občinah in tako pomagali preganjanim umetnicam in umetnikom, kajti njihova svoboda ni po vsem svetu samoumevna, pravijo zastopniki ai, skoraj povsod je to vprašanje časa ...

so brez razloga zaprli in mučili glasbenika Manuala Manriqueza San Augustina. To so samo trije od nešteti primerov, ki jih je dokumentirala amnesty international.

S prireditvijo »Lieder für die Freiheit / Pesmi za svobodo« želi ai opozoriti na nasilje mnogih uradnih instanc. Po vsej Koroški bodo zato zbori peli med 21. in 30. junijem 1996. ai vabi vse koroške zборе, da skupno nastopimo za svobodo umetnosti tudi tam, kjer jo vklepajo v verige.

Kontaktni naslov: amnesty international, g. Larisa Krainer, Kirchengasse 16, 9020 Klagenfurt/Celovec, tel. in fax: 0463 / 38 10 43.

Današnji številki SV je priložena položnica za prostovoljne prispevke za amnesty international. Delo, ki ga opravlja, je brez pomoči prebivalstva nemogoče.

Amnesty international pomaga. Pomagajte ji pomagati!

7

Piše Jozi Wutte

6. Univerza v Tetovu – politični cilji ali le želja po izobraževanju

»Prav prisrčno vaju pozdravljam v Tetovu. Veseli me, da sta prišla k nam kljub močni nasprotni propagandi.« Bili smo na rektoratu univerze v Tetovu – v tesni, slabo ogrevani sobici, v kateri na mizi le telefon s faksom in škatla dokumentov v kotu spominjata na nekakšno pisarno. V njem sta nas sprejela rektor Fadil Sulejmani in predsednik univerzitetnega senata Milaim Fejziu. Seveda tudi telesna straža ni manjkala. »Precej se je o naši univerzi pisalo in govorilo v zadnjem času; a mi hočemo, da v svet pride resnica o njej, o razlogu za njeno ustanovitev in o njenem delu ter da ovržemo propagando aktualne makedonske politike.« Tako je začel svoj patetični govor rektor Sulejmani (triurni monolog pač težko imenujemo intervju). »Pravijo, da smo separatisti in da je to nekaka politična univerza. To ni res! Vzrok za ustanovitev univerze je izključno želja po izobraževanju naše mladine.«

Jezikovni problem pri sprejemnih izpiti

Dejansko so Albanci v Makedoniji pri izobraževanju za makedonskimi sodeželani zaostali najmanj za pol stoletja. Medtem ko nad 90 odstotkov Makedoncev zaključijo srednjo šolo, je Albancev s tem izobrazbenim nivojem le 40 odstotkov. V vprašanju visokošolskega izobraževanja pa je situacija obupna: manj kot dva odstotka študentk in študentov na univerzah v Skopju in Bitoli je albanske narodnosti – in to kljub temu, da je delež albanskega prebivalstva v Makedoniji okrog ene tretjine. Sicer na univerzah obstaja tako imenovana pozitivna diskriminacija, po kateri naj bi bilo 10 odstotkov študijskih mest rezerviranih za pripadnike manjšin, a ta kvota ni bila še nikdar izpolnjena. Eden izmed razlogov za to je, da večina Albancev ne uspe opraviti sprejemnega izpita. Meto Jovanovski, predsednik Helsinškega komiteja, tudi ve zakaj: »Nivo na albanskih osnovnih in srednjih šolah je zelo nizek.« Verjemite mi, da bi univerza v Skopju rada izpolnila kvoto. Toda imamo armado absolventov srednjih šol, ki nič ne znajo. In če se bo takšno šolanje nadaljevalo zdaj še na univerzi, bomo imeli jutri armado mladih ljudi z diplomami, a brez znanja.«

Ta očitek, ki ga je sicer pogosto slišati, rektor Sulejmani odločno zavrača. Zanj je razlog za slabe rezultate albanskih kandidatov pri sprejemnih izpiti izključno jezik. »Dijaki, ki so se dvanajst let šolali v albanskem jeziku, morajo naenkrat položiti izpit v makedonščini. To je nemogoče. Vsi sicer znajo makedonsko, a jezik ceste je nekaj drugega kot strokovni jezik. Če bi morali Makedonci polagati izpite v albansko ali pa recimo v srbsko – ker albansko nihče ne zna – bi bili rezultati podobni.« Nivo na albanskih šolah je po njegovem mnenju enak kot na makedonskih, saj imajo isti učni načrt, enake zaključne izpite in enako izobražen kader.

Pozabljeni južni bratje

Odkar je pred petimi leti razpadla Jugoslavija in sta bratstvo in enotnost le še zgodovinska pojma, se v avstrijskem časopisu zelo veliko piše o državah naslednicah, Tam nekje ob Drini pa se horizont konča. Prav to je v meni zbudilo zanimanje za južni del nekdanje Jugoslavije, za Srbijo in Makedonijo.

Jože Jenšac in Jozi Wutte (pisec nadaljevanj) ob spomeniku Cirila in Metoda pred skopsko univerzo

donščini. To je nemogoče. Vsi sicer znajo makedonsko, a jezik ceste je nekaj drugega kot strokovni jezik. Če bi morali Makedonci polagati izpite v albansko ali pa recimo v srbsko – ker albansko nihče ne zna – bi bili rezultati podobni.« Nivo na albanskih šolah je po njegovem mnenju enak kot na makedonskih, saj imajo isti učni načrt, enake zaključne izpite in enako izobražen kader.

Rektor sporne univerze v Tetovu prof. Milaim Fejziu

Pri slednjem pa je prišlo po ukinitvi albanske pedagoške akademije v Skopju do velikega primanjkljaja. Za pouk na teh šolah je potrebnih okrog štiri tisoč učiteljev in učiteljic, ki znajo albansko. Če tega števila ne bodo mogli izpolniti, bo to za Albance pomenilo konec šolanja v materinem jeziku, čeprav je to po ustavi zagotovljeno. Toda ta zagotovitev je le na papirju. V resnici ta pravica še zdaleč ni izpolnjena. Na ravni osnovnih šol je sicer ponudba zadostna, a srednjih šol primanjkuje. Raznih strokovnih srednjih šol za Albance v Makedoniji ni. Najhuje je v Skopju, kjer ta problem nikakor ni rešen. Za 200.000 Albancev v glavnem mestu obstaja samo ena dvojezična gimnazija.

Kulturni razvoj Albancev

»Problem je v tem, da nam Makedoncev ni uspelo prepričati, da je kulturni razvoj in višji izobrazbeni nivo Albancev tudi v njihovem interesu. Saj ne morejo sami s polovico državljanov v Evropo. Tja moremo samo skupno«, je prepričan albanski poslanec Hisen Ramadani. Predsednik albanske liberalne stranke Demil Ildrisi se s tem strinja, a hkrati priznava, da Albanci doslej tudi sami niso pokazali dovolj zanimanja za šolanje. A zdaj je zadnji čas, da se izobrazbena stopnja dvigne tudi pri njih. Predvsem mu je pri srcu izobrazba in s tem enakopravnost žensk. »V makedonskih izobraževalnih institucijah Albanke nimajo nobene možnosti, saj jih mnogi očetje ne pustijo tja. Le če bomo imeli lastno šolstvo na vseh ravneh, se bo način mišljenja v albanskih vrstah lahko spremenil.« Toda univerza v albanskem jeziku v zakonu o visokem šolstvu ni predvidena. Treba pa je poudariti, da velja še stari jugoslovanski zakon in da se že nekaj časa pripravlja novi. Od tega bo odvisno, ali bodo Albanci dobili zakonsko zagotovljeno pravico do izobraževanja na vseh ravneh v materinem jeziku. Pri ustavi jim to ni uspelo, saj ta izrecno govori le o osnovnem in srednjem šolstvu. Ker pa imajo po isti ustavi vsi državljani pravico do visokošolske izobrazbe in ker Albanci smatrajo, da jim makedonski univerzi to pravico kratita, so prepričani, da je njihova univerza uskladjena z ustavo.

Ko vlada ni pokazala nobene pripravljenosti za pogovore o albanski univerzi, so Albanci prevzeli iniciativo sami. Tri občine, v katerih imajo Albanci večino, so sklenile ustanoviti

lastno univerzo. To je po makedonskem zakonu mogoče, saj je bila na enak način ustanovljena tudi univerza v Bitoli. Torej ne bi smelo biti nobenih zadržkov. Predvsem tudi zato ne, ker so Albanci pripravili univerzo financirati sami.

A vlada je to videla nekoliko drugače. Zanj je ustanovitev albanske univerze protustavna in ogroža stabilizacijo državne ureditve. Tako je policija že 14. decembra 1994, ko so vse albanske stranke in organizacije skupno izrazile svojo podporo univerzi in je bila s tem njena ustanovitev sklenjena, pokazala svojo moč. Izpraznila je stavbo, v kateri naj bi bila univerza, pretepalala je ljudi in aretirala veliko število iniciatorjev. Med njimi je bil tudi Fadil Sulejmani: »Aretirali so me, mi zvezali roke na hrbtu in me vrgli v policijski kombi. Nato so me vozili dve do tri ure – še danes ne vem, kje sem bil. Bili smo nekje v gozdu, blizu vode, kjer so me psovali in mi grozili na vse načine. Nato smo bili v neki kletni garaži. Ponudili so mi, da mi priskrbijo dobro službo, mi obljubili kariero, če le opustim svoj angažma za univerzo. Ko vse skupaj ni nič zaleglo, so me izpustili z grožnjo: »Delaj ti po svoje, mi pa bomo prav tako po svoje.«

Smrtna žrtev ob spopadih s policijo

To grožnjo je policija 19. februarja 1995 ob otvoritveni proslavi univerze uresničila. Takrat je s solzavcem in s strelnim orožjem nastopila proti civilistom. V spopadih je bil ustreljen 33-letni Albanec Abduljan Emiri, okrog 50 ljudi pa je bilo ranjenih. Sulejmani in večina profsorskega zbora so bili spet aretirani. Zaradi poziva k uporabi proti državni oblasti je bil Sulejmani na prvi in-

stanci obsojen na dve in pol leti zapora. Da bi se lahko na drugi instanci branil s svobode, je moral plačati kavcijo v višini 700.000 ATS. Poleg tega so mu odvzeli potni list in mu prepovedali zapustiti Tetovo.

Helsinški komite za človekove pravice je bil pri tem ravnanju policije in državnih oblasti skorajda nedejaven, čeprav je njegov podpredsednik hkrati predsednik univerzitetnega senata v Tetovu in je bil skupaj s Sulejmanijem aretirani (obsojen je bil na šest mesecev zapora). A v komiteju očitno nima zadosti veljave. Tako se je komite sicer zavzel za pravično sojenje, a ravnanja policije ni obsodil in tudi v vprašanju ustanovitve univerze oz. potrebe po takšni ustanovi ni zavzel pozitivnega stališča. »Ta univerza je povsem jasno politična univerza, ki vodi v separatizem. Če podpremo to univerzo, s tem podpremo dezintegracijo države. Razen tega se je treba zavedati, da so manjšinske pravice kolektivne pravice, medtem ko so človekove pravice individualne. Mi se zavzemamo za individualne pravice vseh državljanov, ne moremo pa reševati političnih vprašanj.« Tako meni predsednik Helsinškega komiteja Meto Jovanovski. Kaj pa zagotovljena pravica do visokošolskega izobraževanja? »Nihče se še ni prišel individualno pritožiti, da mu država krati to pravico. Razen tega tudi ni nobenega dokumenta, s katerim bi Albanci zahtevali univerzo. Če bi tak dokument – na osnovi katerega bi vlada univerzo odklonila – obstajal, bi z njim lahko argumentirali pred mednarodnimi organi.«

Univerza ni protidržavna

Predstavniki albanske stranke PDP Sami Ibrahimovi, ki je tudi profesor angleščine in prodekan filozofske fakultete na univerzi v Tetovu, očitek separatizma zavrača. »Z ustanovitvijo univerze smo Albanci storili velik korak, ker se želimo integrirati v Makedonijo. Če nas bodo Makedonci pri tem še nadalje zatirali, bo to največja sramota. Mi smo izbrali svinčnik in ne orožje. Prepričan sem, da bo svet dal prednost svinčniku. Kajti če se nismo ničesar naučili iz bosanske lekcije, si ne zaslužimo univerze niti mi niti Makedonci; tedaj si ne zaslužimo niti države niti miru, ničesar.«

Toda zakaj je prišlo do ustanovitve univerze ravno sedaj, ko ima mlada država dovolj drugih težav? O tem Sulejmani: »Albanska mladina se ne more več šolati zunaj Makedonije. Prej je mnogo mladih študiralo na Kosovu in v drugih jugoslovanskih republikah. Sam sem poučeval na Kosovu. A zdaj to preprečujejo politične in ekonomske ovire. Na Kosovu je albanska univerza zaprta in policija je izgnala vse makedonske državljane.

(Se nadaljuje)

VIGRED »GORJANCEV«

Kotmirska domača pevka vigred

Tudi SPD Gorjanci v Kotmari vasi je spet priredilo vsakoletni vigredni koncert, ki ga oblikujejo pretežno domače skupine. Kot že nekaj let je sodelovala tudi ljudska šola, zato je bil tudi obisk zadovoljiv. Vaško petje seveda pritegne domačine, da pridejo z veseljem poslušat svoje in znance. Tesno sodelovanje otrok obeh narodnih skupnosti se bo zagotovo nekoč obrestovalo in je vsekakor plodna investicija v mirno sožitje na vasi.

Prijetno presenečeni smo bili, da je vsako leto več mladih, ki se vključujejo v slovensko kulturno dogajanje. Erika Muri, ki je letos nastopila z lastnimi priredbami, se jih zelo trudi pritegniti k petju in v društvo.

Poleg že znanih nastopov je bilo letos opaziti nekaj novosti. Zborovodja mešanega zbora je spet domačin Jožko Pack. Kotmirska skupina Goritschnig je na vigrednem koncertu Gorjancev nastopila prvič in kot primer sožitja med pevci obeh jezikov navdušila in razveselila del poslušalcev tudi z mehkopojčimi zvoki električnih kitar in citer. Trio Lunešnik je pod vodstvom Danice Hanuna vidno napredoval. Višek navdušenja je (letos prvič) požel dekliški kvartet Borovlje, ki ga vodi Edi Oraže. Ubrano in dovršeno je zapel tri koroške narodne in poslušalcem pripravil bogat glasbeni užitek.

L. A.

KNJIŽNI SEJEM V ŠENTJAKOBU

Najboljši prijatelji so knjige

Pod geslom Najboljši prijatelji je bil letos že drugi sejem otroških in mladinskih knjig; po Celovcu tokrat v Šentjakobu v Rožu.

Vrsta prireditev je s knjigo ali v zvezi z njo, vse skupaj povezano z zabavo, navdušila otroke in učitelje; slednji so pripeljali otroke iz šol, resnici na ljubo pa je treba povedati, da so se starši kaj malo poslužili ponudbe. Treba bo razmisliti o vzroku: je knjiga res že tako oddaljena od vsakdanjega življenja ali pa je bil čas neprimeren za zaposlene?

Za »uradni« del odprtja sta poskrbela šolska inšpektorja Tomaž Ogris in Josef Quantchnig, sledila pa je »okrogla miza« (moderacija Horst Ogris), ob kateri so se Miha Vrbinc, Jožica Druml, Hanzi Millionig, Katja Roblek, Meta Domej in Sonja Wakounig pogovarjali o bralni kulturi, jezikovnem ustvarjanju in razširjenosti knjige med mladino. Gustav Januš se je spraševal,

Nagrajenka za branje
Metka Wakounig

zakaj mladina danes ne piše več oz. veliko manj kot še pred dvema ali tremi desetletji.

Problem zase je seveda tudi pouk slovenščine v šolah oziroma (ne)znanje jezika; za pouk bi bili potrebni enostavnejši teksti, katerih si je lahko za-

pomniti in ki jih otrok lahko ponavlja.

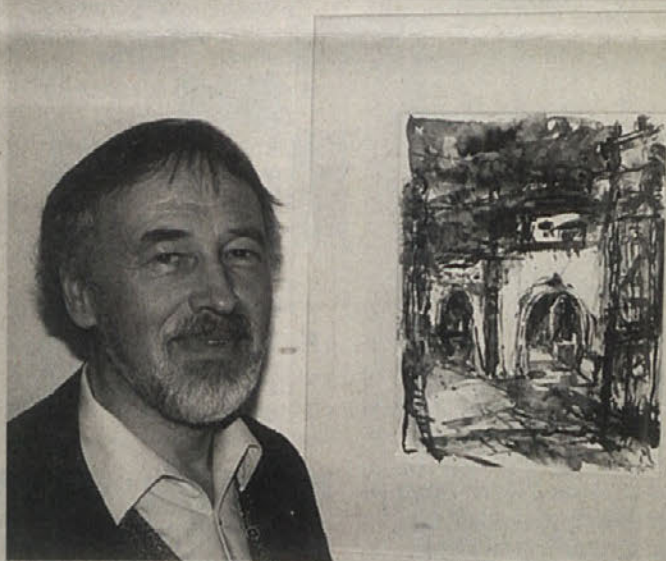
Dobro obiskane so bile prireditve v nadaljnjih dveh dneh s Tineto in Bredo Varl, z Ireno Prosen in Bogomirjem Versom, s Poldetom Bibičem in Gabrijelom Lipušem, z Nežiko Novak in Božom Kosom. Za zaključek pa so dijakinje in en dijak tekmovali v branju, nagrade pa so bili dobropisi za knjige v knjigarnah »Naša knjiga« in »Mohorjeva«: med starejšimi je prvo nagrado prejela Jerneja Lorber, med mlajšimi pa Metka Wakounig, obe dijakinji Zvezne gimnazije za Slovence.

Drugo leto bo knjižni sejem menda nekje v Podjuni. Kritika učiteljev letos je bila predvsem na račun naznanil, ki so pre malo predstavila vsebino iger; bolje bi bilo, ko bi učitelji otroke lahko nekoliko pripravili, posebno tiste, ki slovenščine ne obvladajo dobro. Nad ponudbo pa so bili vsi po vrsti navdušeni.

S. W.

RAZSTAVA V TINJAH

Slikanje kot intelektualni izziv

Prof. Petra Gstettnerja s celovške univerze poznamo kot priznane raziskovalca polpretekle koroške zgodovine in odločnega zagovornika manjšinskih pravic in prijatelja koroških Slovencev.

Rodil se je v Nižji Avstriji, doraščal na Dunaju in Montafonu (Predarlška), študiral pa v Innsbrucku. Od leta 1981 dalje na celovški univerzi poučuje psihologijo in pedagogiko. Napisal je že nekaj znanstvenih publikacij, med drugim tudi o koroškem manjšinskem vprašanju z naslovom »Zwanghaft Deutsch? Über falschen Abwehrkampf und verkehrten Heimatdienst« (Založba Drava).

Leta 1983 se je začel zanimati za slikanje v akvarelni tehniki. Od tedaj redno obiskuje razne slikarske tečaje, potoval je v Španijo, Italijo, na grške otoke, kjer je našel veliko motivov, ki sedaj krasijo stene tinjskega doma. Za umetnika pomenijo slike intimno sfero njegove osebnosti in življenja, v prvi vrsti pa ga zanima proces slikanja in ne toliko slika sama. Izredno zanimivo zanj je iskanje motiva, opazovanje in gledanje realnosti v vseh različnih plasteh, stopnjah in barvah (paralelo vidi v svojem znanstvenem delu).

Slikanje Gstettnerju ne pomeni le »obvladanje« tehnike, temveč zadovoljstvo, umirjenost in sproščenost. Slika naravo, veliko motivov pa je vzljubil in našel na svojih potovanjih po kulturnozgodovinsko zanimivih sredozemskih državah, starih mestih, otokih... (Benetke, Cortona, Naxos, Zakynthos itd.), uporablja pa predvsem modro, rjavo, zeleno in rumeno barvo. V novejših delih pa je opaziti razvoj k bolj abstraktnemu slikanju. Otvoritev razstave so popestrili mladi glasbeniki skupine »Shivas Lakritze«. Ogledate si jo lahko do 16. maja. m. š.

LITERARNI VEČER PRI JOKLNU

Zaslужil bi večji obisk

Pretekli četrtek sta Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji in KD pri Joklnu priredili literarni večer, na katerem so sodelovali mlajši in starejši pisatelji/pisateljice iz Slovenije. Iz svojih del so brali Evald Fliser, Mila Kačič, Iztok Osojnik, Veno Taufer, Uroš Zupan in Vlado Žabot. Osrednja tema vseh prispevkov je bil individualen pogled in pristop k svobodi ali ljubezni z emocionalnega, stvarnega, spiritualističnega in filozofskega vidika.

Vsekakor je treba pohvaliti pobudnike tega literarnega večera, ki so publiko približali slovensko besedno ustvarjanje današnjih dni onkraj Karavank. Upati je da bodo temu sledili še drugi večeri in da se bo medsebojno spoznavanje in izmenjavanje mnenj krepilo v korist ustvarjalcem in bralcem tu in onstran Karavank.

Enkrat večer, katerega je z zlahtnim petjem popestril kvartet bratov Smrtnik bi vsekakor zaslužil več pozornosti tudi naših centralnih izobraževalnih ustanov (SG, TAK) in domov, tako profesorjev slovenščine kot tudi dijakov. Vzrokov za odsotnost pedagogov in dijakov je

gotovo več, razmisliti pa bo treba, kako motivirati dijake in dijakinje, da bi se v večjem številu udeleževali takih, le redkih

prireditev. V pogovoru po prireditvi pa je eden od pisateljev izrazil željo, da bi se rad predstavil na slovenski gimnaziji. m. š.

13. aprila smo se člani MePZ Danica podali na gostovanje v Šentjur pri Celju. Tamkajšnji moški pevski zbor Skladatelj Ipvavcev je pripravil koncert prijateljskih zborov ob 50-letnici svojega delovanja.

Prijateljstvo med Šentjurjem in Šentprimožem se je pričelo pred 17 leti, ko smo v Šentprimožu pričeli z gradnjo kulturnega doma. Takrat so takoj prišli pomagat mladinci iz Šentjurja in organizirali delovno brigado, ki je mesec dni pomagala graditi kulturni dom. Tako so nastali tudi pevski stiki med obema zboroma. Medtem so »Ipvavci« že večkrat prepevali v domu, ki je bil zgrajen tudi z njihovo pomočjo.

TRADICIONALNO SODELOVANJE

»Danica« v Šentjurju

Pred leti, ko so bili Šentjurčani močno prizadeti od poplav, so člani SPD Danica zanje takoj organizirali solidarnostno akcijo.

Na zadnjem koncertu v Šentjurju je preko 50 pevk in pevcev MePZ Danica z veseljem prepevalo prijateljem, ki so koncert postavili pod geslo »Pesem nas druži«.

Poleg jubilarov, ki s ponosom nosijo ime skladatelj Ipvavcev, sta sodelovala še zbor iz Rogaške Slatine in MePZ Celjsko pevsko društvo. Kvali-

teten koncert je seveda izzvenel z Ipvavčevimi pesmijo.

Praznovanje ob 50-letnici se je nadaljevalo zadnjo soboto. Ob tem koncertu se je srečal tudi častni odbor, kateremu predseduje slovenski minister za kulturo Janez Dular. Za SPD Danica pa je v veliko čast, da je bil v tem odboru tudi Hanzi Kežar, ki se je z delegacijo SPD Danica udeležil sprejema in koncerta v Šentjurju.

Naj v Ipvavčevem mestu vedno zazveni njegova pesem!

Dani

PRIREDITVE

ČETRTEK, 25. 4.

- ŠENTJANŽ, k & k center
18.00 Eine Reise nach Amerika – razstava s podoživljanjem južne Amerike za otroke od 7. do 12. leta
LEDINCE, v kulturnem domu
20.00 Südostspange – Železnica skozi Rož (dipl. trg. H. Koffler in mag. P. Waldhauser)

PETEK, 26. 4.

- SEMISLAVČE, galerija Rožek – Šikoronja
18.00 Posredovanje umetnosti »Približevanja«, skozi razstavo Huga Wulza vodi Janja Zikulnig. Razstava je odprta do 12. 5. od srede do nedelje med 15. in 18. uro.
SALZBURG, v galeriji Berchtold Villa
19.00 Otvoritev razstave del Draga Druškoviča in Helmuta Laimerja (do 23. 5.)
CELOVEC, v Mohorjevi lj. šoli
20.00 Pomladansko srečanje: 1, 2, 3, vse se veseli ...
HODIŠE, v grajski štali – SPD »Zvezda«
20.00 Felix Mitterer: Obiski (tri enodejanke) – Odstavitev, Zločinka, Pšenica na avtocesti. Gostuje igralska skupina SPD »Radiše«
CELOVEC, Felsentheater – SPZ
20.30 Felix Mitterer: Krach im Hause Gott; igra gledališka skupina iz Šentjanža. Režija Marjan Bevk, režija dialogov v nemščini Max Achatz

SOBOTA, 27. 4.

- ŠENTJANŽ, k & k center – ZSŽ
16.30 Občni zbor Zveze slovenskih žena
20.00 Komedija »Maček v žaklju«, gostuje gledališče »Dva obraza« iz Celja
GLOBASNICA, v farni dvorani – SKD Globasnica
20.00 J. Jurčič: »Deseti brat«, gostuje skupina »Gornji grad«, režija Anica Stakne
ŽELEZNA KAPLA, v hotelu Obir – Lovski pevski zbor Jubilejni koncert in ples; nastopajo lovski oktet Peca (Mežica) in lovski zbor Žel. Kapla, igra ansambel Rosa iz Slovenije
BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD »Bilka«
20.00 Matija Logar: »Kralj v časopisu«, igrajo domači igralci. Režija in scena Bernarda Gašperčič
GORNJA VAS pri Žvabeku, v gostilni Hafner – Oktet Suha
20.00 Koncert z oktetom Suha
CELOVEC, Felsentheater – SPZ
20.30 Felix Mitterer: Krach im Hause Gott; režija Marjan Bevk, režija dialogov v nemščini Max Achatz

NEDELJA, 28. 4.

- LOČILO, izpred Posojilnice-Bank – Slov. planinsko društvo
6.30 Odhod na smučarsko turo na Forcello Lavinal (pod Mangartom) ali pa na Kotovo sedlo
GLOBASNICA, pri Šoštarju – Posojilnica-Bank Pliberk
9.30 Redni občni zbor posojilnice
ŠKOCIJAN, v kulturni dvorani Kassl – KKZ
14.30 Srečanje otroških in mladinskih zborov
BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD »Bilka«
15.00 Matija Logar: »Kralj v časopisu«, igrajo domači igralci. Režija in scena Bernarda Gašperčič
ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
20.00 »Maček v žaklju«, komedija; gostuje gledališče »Dva obraza« iz Celja
CELOVEC, Felsentheater – SPZ
20.30 Felix Mitterer: Krach im Hause Gott; režija Marjan Bevk, režija dialogov v nemščini Max Achatz

NEDELJA, 5. 5.

- DJEKŠE, v ljudski šoli – PD »Lipa«
10.30 Vigredni koncert; nast. vokalna skupina Resonet iz Trsta, vokalna skupina Lipa iz Velikovca, tamburaši iz Šentjanža

PREMIERA

MATIJA LOGAR

KRALJ V ČASOPISU

Režija: Bernarda Gašperčič

v soboto, 27. 4., ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu

Ponovitev v nedeljo, 28. 4., ob 15. uri

Igra Mladinska skupina SPD Bilka

Krach im Hause Gott

V organizaciji Slovenske prosvetne zveze je lani »Teatr brez ...« imel v Šentjanžu premiero Mittererjevih »Zdrah v božji hiši«. Velik uspeh predstave je izzval režiserja Marjana Bevka in igralce, da so se spravili na original v nemščini, ponovna »premiera« pa bo v Felsentheatru pod Križno goro (Kreuzbergl) v Celovcu v petek, 26. aprila, ponovitvi pa še v soboto in nedeljo, 27. in 28. aprila, vselej ob pol devetih zvečer.

Režiser Bevk je povedal, da je to izredno zanimiv poskus, saj je ob njem prva skrb veljala izpovedi in stilu igre. Treba se je bilo izogniti nevarnosti, da drugačna melodija jezika zavede tudi v drugačno igro. Zanimivo je bilo opazovati, kako je v nemščini marsikateri konflikt postal nenadoma bolj oster kot v slovenščini. Režijo dialogov je opravil Max Achatz.

Igralci niso imeli večjih težav pri jezikovnem prenosu igre, pa vendar je projekt zahteval precej vaj. O uspehu se lahko prepričate že jutri v Felsentheatru!

KULTURNI TEDEN KOROŠKIH SLOVENCEV

22. – 26. 4. 1996

V ALTE BURG GMÜND / SOVODNJE

Četrtek, 25. 4.

10.00 – filmska predstava »Žongler Feliks« in senčna igra šmihelskih lutkarjev
19.30 – literarno branje Florjana Lipuša, dobitnika deželne kulturne nagrade 1995, in Janija Oswald dobitnika pospeševalne nagrade 1995
GLASBA: Ali Gaggl (vocal), Uli Scherer (piano), Emil Krištof (percussion)

Petek, 26. 4.

10.00 – monodrama »XY-nerešeno« – Marijan Hinteregger
19.30 – zborovski večer; sodelujejo: MePZ »Sele« iz Sel, Obirski ženski oktet, Singgemeinschaft Gmünd, MePZ »Galus« iz Celovca

PRIREDITELJ: Biro za slovensko narodno skupnost pri Uradu koroške deželne vlade v sodelovanju s kulturnim oddelkom, ORF, mestom Gmünd, KKZ in SPZ s podporo Rotary-Cluba Spittal ob Dravi

Praznujejo

Bernadka Stropnik iz Libuč – rojstni dan; Georg Haudej iz Prible vasi – rojstni dan; Jurij Preinig iz Grabalje vasi – rojstni dan; Katarina Picej iz Nagelč – rojstni dan; Helena Karničar iz Lovank – rojstni dan; Paulina Laussegger iz Bilčovsa – osebni praznik; Hanzi Kajžnik – Strelec iz Svaten – osebni praznik; Kati Painter s Suhe – osebni praznik; Toni Krušič iz Velinje vasi – osebni praznik; škofijski kantor Jože Roptiz iz Celovca – rojstni dan; Lonca Poltnik iz Metlove – rojstni dan; Katarina Kölich iz Železne Kaple – rojstni dan; Alenka Weber iz Želuč – okroglo življenjsko obletnico; Angela Pukelj – Ozmanova mama – 86. rojstni dan; Lonca Žmaucer iz Štebna – 70. rojstni dan; Jurij Kukež – 87. rojstni dan; Zofija Skuk z Belovč – visoko življenjsko obletnico; Jurij Male iz Sel – osebni praznik; Albin Užnik iz Borovelj – osebni praznik; Cilka Komatz iz Šentjakoba – 60. rojstni dan; Veronika Lesjak iz Goselne vasi – okrogli rojstni dan; Necej Taupe iz Šmiklavža ob Dravi – 75. rojstni dan; Marko Oražek-Kvadnikov z Borovnice v Selah – 70. rojstni dan; Helena in Janez Koren – 30 letnico poroke; Helmut Božič iz Kort – 30. rojstni dan.

SLAVJENCEM ČESTITA TUDI SLOVENSKI VESTNIK

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

- Četrtek, 25. 4.
18.00 Rož – Podjuna – Zilja.
Petek, 26. 4.
18.00 Kulturna obzorja.
Sobota, 27. 4.
18.00 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.
Nedelja, 28. 4.
6.00 Dobro jutro na Koroškem – Guten Morgen, Kärnten! Duhovna misel.
18.00 6 x 6 – domače uspešnice.
Ponedeljek, 29. 4.
18.10 Kratek stik.
Torek, 30. 4.
18.00 Partnerski magazin.
Sreda, 1. 5.
6.00 Dobro jutro na Koroškem – Guten Morgen, Kärnten
18.00 Prvi maj, praznik dela.
21.04 Primorski dnevnik.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 28. 4.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 29. 4.

16.20 TV SLO 1

Z naslednjimi prispevki:

- Srečanje s kulturo naroda sosedja: kulturni teden koroških Slovencev v Gmündu.
- Milena Gröblacher: socialna enakopravnost in emancipacija žena ji je življenjska naloga.
- Vzletele so čebelice kot znanilke pomladi.
- Oktet Suha – glasbeni mojstri imajo novo CD-ploščo.
- »Oj, tam stoji na lipa«: stilni koncert ziljskih semanjskih pesmi MePZ »Rož«.
- »Tu Evgen je med vami...«: lutkovna skupina iz Celovca igra za odrasle.

OBVESTILO

Muzej protifašističnega odpora Pri Peršmanu v Podpeci obvešča, da je redno odprt spet od 1. maja. Priporoča se za obisk!

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig, Mirko Štukelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

Pogreb generalnega konzula v pokouju Cirila Sterna prejšnji teden v Šentprimozu je pokazal, kako priljubljen in spoštovan je bil. Domači župnik Anton Rozmarič in p. Antolič sta ga orisala kot globoko vernega in razumevajočega človeka, ob odprtem grobu pa sta se od njega poslovila dr. Zdravko Inzko v imenu avstrijskega zunanjega ministrstva (Ciril Stern je bil eden najboljših avstrijskih diplomatov in velik vzor mlajšim kolegom) in Stanko Wakounig v imenu SPD Danica« (pokojni je bil do svoje smrti odbornik društva). Pri maši je prepeval cerkveni zbor, ob grobu pa je rajnemu v slovo zapel tudi Mešani pevski zbor »Danica«.

Marko Lipuš razstavlja v Klubu slovenskih študentk in študentov na Dunaju svoje umetniške fotografije, razstavo pa so odprli prejšnji teden v petek. Udeležba na otvoritvi je bila precejšnja, razstava pa bo trajala, dokler bo zanimanje zanjo.

Vsem, ki ste nam ob tragični smrti našega

Marjana

stali ob strani; vsem, ki ste ga pospremili k zadnjemu počitku, se iskreno zahvaljujemo.

Družina Pinter

31 KRIŽANKA											Sonja Wakounig
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
12					13						
14					15		16				
17						18		19			
		20						21		22	
23	24		25				26			27	
28			29				30	31	32		
33		34			35	36					
37			38	39		40					
41								42			
43											

VODORAVNO: 1. Prešernova daljša pesnitev z akrostihom Primičevi Juliji 12. gosta mesna juha 13. šega, običaj 14. okrasna cvetica 16. gosta tekočina, pogosto kot zdravilo za otroke 17. posmeh, cinizem 19. tulec, etui 20. silen človek 21. prvi moški v paradizu 23. long play 25. uživati hrano 27. avtomobilska oznaka za Celje 28. oranje 29. kemični znak za aktinij 30. kdor logično misli 33. osebni praznik na dan istimenskega svetnika 35. izdaja publikacije 37. majhna krava 40. prostor v cirkusu, tudi borišče 41. samec košute 42. predlog 43. saniranje, popravilo

NAVPIČNO: 1. veda o družbi 2. gora na Koroškem 3. gora na Notranjskem 4. grška boginja maščevanja 5. kdor kaj taji 6. veznik 7. manjše naselje na deželi 8. žena nekdanjega argentinskega diktatorja Perona (musical) 9. nacija 10. vzgoja, izobrazba 11. prvi del imena polotokov v angleščini (... Horn, ... Caneveral) 15. grški junak pred Trojo 18. podoba golega telesa 22. muslimansko sveto mesto 24. potek dogajanja, tudi sodni postopek 26. pripadnik ilirskega naroda 31. presodba, označevanje po

vrednosti 32. ime starejše italijanske filmske igralkice Lollobrigide 34. pogovorno »deska« 36. danes zjutraj 38. angleško moško ime, krajše za »Kenneth« 39. žensko ime

Rešitev prejšnje križanke

VODORAVNO: 1. VERONIKA DESENIŠKA 15. ILONA 16. DOMENICO 17. SAVANA 19. OTON 20. TAPIR 22. OST 23. SPIRALA 24. NO 25. ŠTEBEN 27. TIARA 31. KI 32. ONEMOČI 36. STARKA 38. AKUT 40. NE 41. ISEL 43. REJ 44. KAMELIJA 47. KLAN 49. SEČ 51. IRACIONALNOST 54. OTT 56. TAT 57. KLABNO 58. SV 59. NE 60. KR 61. IG 63. SPRT 65. ISKRIV 67. RACA 69. ERAR 70. KA 71. ENICA 73. RANA 74. AG 76. AROSA 77. EDITH 78. SNAHA

NAVPIČNO: 1. VISOŠKA KRONIKA 2. ELASTIKA 3. ROVTE 4. ONA 5. NANSEN 6. ADORNO 7. DOTA 8. E-MOL 9. SENAT 10. EN 11. NITRAT 12. ICA 13. ŠOP 14. AURORA 18. APNENICA 21. IN 26. BOTER 28. ISLAND 29. RAR 30. AREST 33. MEJITI 34. ČI 35. ISKALEC 37. KJE 39. UMIT 42. ELLA 45. LATRINA 46. AO 48. NONSENS 50. ČRV 52. NK 53. SOPRAN 55. TESAR 58. STRAH 60. KRES 62. GRAD 64. RA 66. VI 68. ARH 72. CE 75. GA

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Konkurenca med ženskami

piše dr. Štefka Vavti

Smo ženske res tako solidarne med seboj, kakor to navzven kažemo (vsaj v nekaterih alternativnih krogih)? Pomagamo druga drugi in se skupaj razvijamo, ali pa nas večkrat popadajo tudi občutki nevoščljivosti in konkurence?

Če ste v otroštvu doraščale v družini s sestrami, vam zagotovo občutki nevoščljivosti ne bodo povsem neznan. Katera je lepša, katera bolj pametna, katero ima oče rajši, katero se z mamo najbolje razume – to so na primer le nekatere teme, pri katerih smo rivalizirale s sestro / žensko.

Psihologi menijo, da je odnos, ki smo ga imele do matere, pomemben dejavnik za to, kako bomo pozneje shajale z drugimi ženskami. To še posebno velja za naš odnos do šefice (v naši družbi sicer redke primer, vendar pa jih v nekaterih poklicih le najdemo!).

Z mamo smo nekdanj tekmovalce za ljubezen očeta – tako vsaj vidijo stvar psihoanalitiki, ki se sklicujejo na teorijo Sigmunda Freuda –, s šefico pa se bomo morda merile na področjih, na katerih gre za uspeh, morda celo za oblast.

Kako torej nastopate proti ženski, ki je na karierni lestvici stopnico pred vami? Si želite pridobiti njeno naklonjenost s tem, da ji izražate komplimente, da ste vedno prijazne in na vse pristajate z »da« in »amen«. Ali pa se štejete k tistim, ki se – šefica ali ne – borijo za svojo osebnost, za svoje predstave in si s tem obdržijo svoja prepričanja in – kar je najbolj pomembno – svoj ponos! Med dvema skrajnostima bo zagotovo najti še razne vmesne odtente.

Tiste, ki so prepričane, da med ženskami vlada »večni mir«, da, če bi vladale ženske ne bi bilo spopadov ipd. so – tako menim – na napačni poti.

Za to že skrbi naša potrošniška družba, ki nam sugerira, da je uspešna le tista, ki je najboljša, najbolj pridna, požrtvovalna ali pa vsaj najlepša.

Morda si bomo morale same sebi priznati, da poznamo občutek konkurence. Prepričana sem, da ne bi bilo prav, vse te občutke zatajiti in se kazati le solidarne, brez vsakršne nevoščljivosti nasproti tistim, ki jih imamo za lepše, bolj uspešne, bolj pametne ...

Če nam bo ob vsem tem uspelo, da sprejemamo same sebe takšne, kakršne smo, z vsemi pomanjkljivostmi, smo napravile velik korak k solidarnosti z drugimi.

RAZPIS

za delovno mesto v kreditnem oddelku banke

Za kreditni oddelek naše banke iščemo sodelavca oz. sodelavko s samostojnim in zanimivim delokrogom:

Pogoji:

- zaključena trgovska akademija
- dobro obvladanje obeh deželnih jezikov
- obvladanje elektronske obdelave podatkov (EDV)
- zaželeno ustrezna praksa

Nudimo Vam zaposlitev v eni izmed največjih slovenskih bank na Koroškem. Posojilnica-Bank Borovlje se v zadnjih letih gospodarsko močno razvija, čaka Vas zanimiv delokrog, ustrezna plača in možnost napredovanja v banki. Nastop službe je možen takoj.

Pismene prijave naslovite na:

Posojilnica-Bank Borovlje

poslovodja Franz Kelih
Hauptplatz 16, 9170 Ferlach/Borovlje

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na tradicionalno majniško potovanje

Španija

Barcelona – Pamplona – Grenoble

od 19. do 27. maja 1996

Celovec – Verona – San Remo – Arles – Camarque – Barcelona – Montserrat – Zaragoza – Pamplona – Biarritz – Lurd – Toulouse – Nimes – Grenoble – Ženeva – Zürich – Feldkirch – Lienz – Celovec

Ogled številnih mest in zanimivosti

Cena: (8 polpenzionov, davki, cestnine, vodiči, moderen Sienčnikov avtobus) 7.600 šil. Doplačilo za enoposteljno sobo 1.680 šil.

Za organizacijo potovanja Milka Kokot, Tarviser Str. 16, 9020 Celovec, telefon 0 46 3/51 43 00-40

KOŠARKA

Mladinci SAK - koroški prvaki 1996

SAK : SUK 73 : 46

SUK : SAK 47 : 80

Zasluzeno je bilo veselje mladincev SAK po odločilni tekmi proti Sportunion Celovec/Klagenfurt v ponedeljek 22. 4. 1996.

Po zanimivi tekmi in več kot prepričljivi zmagi je v slačilnici SAK počil zamašek šampanjca in veselje je bilo nepopisno.

Že v četrtek so se mladinci v prvi finalni tekmi srečali z ekipo SUK in pokazali svojo premoč v letošnjem ligaškem tekmovanju. Tudi lansko leto so se uvrstili v finale in se prav tako pomerili s SUK. Ker je bilo finale zelo tesno, so tudi letos pričakovali izenačen boj. Nad igro SUK smo bili razočarani, prav nasprotno pa so nas igralci SAK navdušili. V bolj eksibicijski igri so prepričljivo in brez večjih naprezanj premagali že znanega rivala.

V torek smo se na igrišče SUK odpravili s spomini na lanske poraz, vendar so naši igralci že takoj pokazali, kam teče zajec. Brezkompromisno in borbeno so zaigrali že v prvi minuti in do polčasa povedli s 34 : 15. V domiselni in lepi igri so prišli do izraza prav vsi igralci. Gledalce pa je na noge spravil Daniel Ramalan z atraktivnim zabijanjem žoge v koš.

Nervoza nasprotnikov se je kazala v številnih namernih prekrških in ne nazadnje nešportnih opazkah tako s klopi kot tudi od gledalcev. V bistvu je bil rezultat celotno tekmo jasen in kljub temu so naši igralci do konca ostali borbeni.

Tako so naši mladinci že drugič zapovrstjo osvojili naslov koroškega košarkarskega prvaka in s tem še enkrat potrdili pravilno delo v klubu.

Za zmagovalno ekipo so v finalu igrali: Luka Korošec, Tomaž Jager, Daniel Ramalan, Stojan Vavti, Ilija Križnik, Lukas Truppe, Emir Muhanović, Adrian Ciomaga, Klemen Ka-

risch in Marko Prušnik.

LISTA STRELCEV

V PRVENSTVU

	štev. točk
1. Tomaž Jager	414
2. Stojan Vavti	342
3. Daniel Ramalan	219
4. Luka Korošec	177
5. Lukas Truppe	55
6. Marko Kuežnik	40
7. Marko Prušnik	16
8. Ilija Križnik	13
9. Samo Korošec	8
10. Adrian Ciomaga	7
11. Emir Nuhanović	2

NAMIZNI TENIS

Društveno prvenstvo v Selah

Žal je bila letos udeležba pri šolarjih in mladincih le bolj skromna. Tako so v skupini mladincev in šolarjev nastopili le štirje igralci. Igral je vsak proti vsakemu. Mladinski prvak je postal Egon Wassner, ki je v finalni tekmi, ki je bila zelo lepa in izenačena, šele v tretjem nizu z 21:19 premagal Konrada Pschenitschniga. Tretje mesto pa je zasedel Peter Oraže pred bratom Martinom.

V splošnem razredu pa je

spet suvereno zmagal Mirko Oraže, ki si je tako osvojil že 19. naziv društvenega prvaka. Za 2. mesto pa v prvem kolu ni prišlo do odločitve. Prvič doslej so vsi trije igralci imeli enako število točk oz. zmag, pa tudi isto razliko v setih. Zato so se ti trije igralci še enkrat pomerili med seboj. Tako je Marti Uschnig postala druga, tretje mesto pa je zasedel Egon Wassner pred Konradom Pschenitschnigom.

Ekipo SAK pod 16 (jakostna skupina) s trenerjem prof. Mirkom Oražetom (desno)

Dve zmagi SAK pod 16

V nedeljo, 14. aprila, je SAK pod 16 imel prvo igro v pomladanskem kolu. Zaradi slabega vremena sta bili prvi dve igri odpovedani. Sakovci so igrali proti WAC. Igralci iz Roža in Celovca so jeseni v jakostni skupini postali prvi in WAC se je uvestil na četrto mesto. Igra je potekala v težkih pogojih, ker je pihal močan veter. Kljub premoči WAC je SAK iz enega

od redkih protinapadov dobil prisojeno ednajstmetrovko, katero je izkoristil A. Lesnig. V drugem polčasu se je SAK ujel in tako z malo sreče zmagal z 1 : 0.

V nedeljo, 21. aprila, pa je SAK pod 16 prvič igral na domačem igrišču. Nasprotnik je bil Wietersdorf. Kljub premoči domačinov je trajalo dolgo, da je R. Oraže s strelom iz bližine

odrešil domača enajsterico. Kmalu po začetku drugega polčasa je SAK povedel z 2:0. Gol je dal J. Woschitz. Igralci so se v drugem polčasu prilagodili igri nasprotnika in tako je iz prvega protinapada moštvo iz Wietersdorfa znižalo na 2:1. Sakovci so nato imeli še vrsto priložnosti, a žoga ni našla poti v gol in so tako zasluženo zmagali z 2:1. S. W.

Sprejem za Danijela Užnika

Pretekli petek, 19. aprila, se je smučarska srenja srednjega Roža zbrala v bistriškem kulturnem domu. Tam so bili predvsem člani športnega društva v Šentjanžu, da so proslavili enega svojih najboljših – svetovnega viceprvaka Danijela Užnika. Počastil ga je predsednik društva Tomi Partl (slika). H. W.

Za SAK postaja vse bolj tesno

Po nepričakovano gladki zmagi Spittalčanov v koroškem derbiju postaja stanje na repu lestvice za Slovenski atletski klub vse bolj tesno. Ob porazu SAK je Oberwart premagal Kufstein in se s tem nekoliko oddaljil, ostala moštva iz ogrožene skupine pa so tudi pridobila vsaj po eno točko.

SAK – Spittal 0 : 3 (0 : 1)

SAK: Preschern (46. Wastian), Hrstič, Zankl, A. Sadjak, Blajs (68. F. Sadjak), M. Sadjak, Smid (46. Eberhard), Susič, Kotrri, Pihorner, Lippusch
1500 gledalcev je na stadionu v Celovcu videlo slabo tekmo, poletna temperatura je kot kaže presenetila slovenske nogometarje in jim odvzela siceršnjo borbenost in zagnanost. Prvo priložnost za SV Spittal v 28. minuti so gostje, po napaki Adija Prescherna, hladnokrvno izkoristili in tako z 1 : 0 prišli v vodstvo.

Adija Prescherna je po odmoru zamenjal rezervni vratar Heinz Wastian, ker je le-ta težje poškodovan in bo po vsej verjetnosti nekaj časa manjkal.

Adi Preschern: »Moja poškodba seveda ne opravičuje napake, ki sem jo zagrešil. O tek-

mi lahko rečem le to, da svojih soigralcev nisem več prepoznal. Vsi po vrsti so igrali veliko slabše kot v zadnjih tekmah.«

Po odmoru je v igro prišel tudi Wolfgang Eberhard in vsaj za nekaj časa poživil napad. V nekaj minutah so se zvrstile kar tri velike priložnosti – vendar žoge napadalci niso spravili v gol. S svojimi napakami pa so na drugi strani gostom omogočili, da so še dvakrat zatresli mrežo.

Hermann Lippusch: »Tako zelo smo se veselili derbija in na vsak način hoteli zmagati, v tekmi pa so nam noge postajale vse težje.«

Helmut Kirisits: »Zdaj nam bo trda predla. Razočaran sem nad nekaterimi igralci, ki v tej pomembni tekmi niso dali vsega od sebe. Večjih sprememb v postavi pa zaradi maloštevilnega kadra tako in tako ne morem narediti.«

PRIHODNJA TEKMA:

v soboto, 27. 4.
ob 15.30
proti Mödlingu

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 27

Sermek – Robatsch / Ptuj 1995

Aktivnejši beli lovski par omogoča belemu, ki je na potezi, da nevarno ogrozi osamljenega črnega kralja, ki je v varstvu treh kmetov in baterij na sedmi vrsti. Velemejster Sermek je v lepem napadal-

nem slogu zaključil partijo, zato vam ne bo težko odkriti jedra kombinacije!

Rešitev št. 26

Že prva poteza belega 1.f6! zažuje obrambne možnosti črnega. Pretnja mata na polju g7 prisili črnega na potezo 1...Tg8. (Na 1...Sf6: 2.Sf6: De7 3.Sd5! ed5 4.Tf8+: Df8: 5.Dh7 mat) Sedaj sledi poanta kombinacije z žrtvijo dame in forsiranim matom! 2.Dh7+!! Kh7: 3.Sg5++ dvojni šah – 3...Kh8 4.Sf7 mat! Lovec in skakač sta na koncu uspešno obračunala s črnim kraljem!

